

Sami Yavrucuk

Komünist Nazım Hikmet'in 185 Himayecisine

- 1 — Nazım Hikmet'in suçu
- 2 — Lehinde yapılan neşriyat, nümayiş ve hareketler.
- 3 — Milliyetçilerin, önleyici çalışmaları.
- 4 — Türk Milliyetçiler Derneği'nin Halkevindeki tel'in toplantısı.
- 5 — Zafer gazetesinin Fenik'ine cevap.
- 6 — Yeni İstanbul gazetesine cevap.

Güven Basımevi - Ankara

1 9 5 1

Fiatı : 15 Krş.

Ö N S Ö Z

Pek az bir çoğunluk dahi olsa bir kısım memleket münevverlerinin bilerek, bilmiyerek komünist taktiğine düşmeleri neticesinde yaptıkları gaflet veya ihanetin tekrarına mâni olmak için tedbir almak her Türk milliyetçisinin vazifesidir.

Sicilli komünistlerin haricinde; Nazım Hikmetin affı için mesai sarfeden, açlık grevi yapıyor diye üzülen pek çok, iyi tanıdığımız kıymetlerin bugünkü durumuna acımamak elden gelmiyor. Fakat biz bu münevverlerin zaafalarını belki:

- a) Nazım Hikmetin suçunun mahiyetini bilmediklerinden.
- b) Komünist taktiğine düşecek zaafiyet gösterdiklerinden,
- c) Türklüğün bugüne kadar başına büyük belâlar getiren başıslama duygusunun tesirlerinde kaldıklarından gafilce bir harekette bulduklarına hükmediyoruz. Fakat bize göre, ne olursa olsun bu gerçek, aziz milletimizin selâmetine olmamıştır.

Bu durumun izahı için Türk Milliyetçiler Derneği Ankara şubasının tertiplelediği «Komünist Nazım Hikmetin affı için uğraşanları tel'in» toplantısının pek müsbet netice vermesine rağmen hâlâ en az Nazım Hikmet kadar komünistlerin ve solcuların bazı gazeteler tarafından desteklendiğini ve memleket münevverleri arasında yer verildiğini gördükten sonra bu mevzuda efkârı umumiye uyanık tutma bakımından bir broşür çıkarma kararını verdim.

Sami Yavrucuk

NAZIM HİKMETİN SUÇU

Nazım Hikmet 1924 yılında birinci defa Rusyaya kaçıp memlekete geldikten sonra Sovyet konsolosluğunun bir memurunun da bulunduğu gizli bir toplantı tertip edip komünistlerin ordudaki yeni faaliyetlerini tesbit etmek üzere 24 askerî talebeden meydana gelen «İhtilâlcî subay sınıfı» nı hazırlıyor. Rahmetli Mareşal Fevzi Çakmak'ın şahsî gayretile şebeke masa başında yakalanıyor ve Marmara Üssü Bahrîsi Askerî Mahkemesince ağır hapse mahkûm ediliyor. Ayrıca «İzmit'e yerleşme ve donanma içinde ihtilâl grubu hazırlamak» tan suçlu Süleyman Nuri dâvasile ilişiği meydana çıkıyor.

NAZIM HİKMETİN LEHİNDE YAPILAN NEŞRİYAT, NÜMAYİŞ VE HAREKETLER

a) Nazım Hikmet eğer bir Türk edibi olsaydı onun hali, mahkûmiyeti ve cezası sade bizim iç dâvamız olup dışarıdan kimseyi alâkadar etmezdi. Eğer beynelmîl bir şair olsaydı, Amerika, İsveç, İngiltere ve daha başka memleketlerde de akisler yapması lâzımgelirdi. Halbuki o bütün komünistler gibi yalnız Rusya için çalışmıştır. Mahkûmiyeti bütün dünya komünistlerini sinirlendirmiş ve her fırsatta onu korumak için faaliyet göstermeğe sebep olmuştur.

1935 de Nazım Hikmet hapsedildiği zaman, bir Rus gazetesi Türk milletini şöyle tehdit etmiştir: «Nazım Hikmet bugün dünya proleter ihtilâlinin en büyük kahramanlarından birisidir. O sade demokrat dünyanın nefes borusu sayılan bir ülkede dâvamızın bayrağını açmakla kalmamış; sosyalist dünya dâvasını yürüten bir şair olmuştur. Ne yazık ki büyük ihtilâlcî şimdi bir geminin rutubetli bir mahzeninde havadan, sudan mahrum kötürüm olmuştur. İhtilâl onu kurtardığı zaman onu mahkûm ettiren rejimin kellelerinden öyle bir terazi kurulacak ki: Bu kellelerin ağırlığı onun hapsedildiği geminin ağırlığından üstün gelecektir.»

Yine Moskova, seyyar bir sergi tertiplemiş ve bu ihtilâl kahramanının resmini teşhir etmiştir. Ayrıca Nazım Hikmetin resmi basılı bir pul nümunesi hazırlanmıştır.

b) Diğer taraftan son senelerde Amerikada; yirmiye yakın komünist talebe Türk milletinin temsilcisi sefarethanemiz civarında toplanmışlar ve Nazım Hikmetin affını istemişlerdir.

c) Yine Sovyet Rusyanın Paristeki siyasî hokkabazları uydurma İleri Jöntürkler; esir Türklerin ağzından konuştuğunu iddia ederek, kominformun tesiriyle Menderes hükûmetine açık mektup yazmışlardır. Gayelerinin yalnızca siyasî olduğu mektuplarının şu parçalarından anlaşılır. «Biz Hitler, Mussolini ve bütün faşist hükümetlerin vatandaşlarının hürriyetlerine evvelâ müfrit solcuları, komünistleri temizlemekle başladıklarını unutmamak. 1912 senesinde mürteci Osmanlı devleti aynı şeyi yapmıştı. Türk milleti, Türkiyeyi 25 sene işleten çete ile yalnız ve yalnız başta Nazım Hikmet, Tefik Hüsnü, Hikmet Kıvılcım olduğu halde Türk komünistlerini hayatları pahasına işkence odalarına ve zindanlara rağmen kahramanca dövüştüklerini unutmadı. Çünkü komünistler hürriyetin olduğu gibi barışın da en büyük müdafiidirler. Nazım Hikmeti hapsedtiren Türk mürtecilerinin bugünkü komünist aleyhtarı gözükmelerinin sebebi nedir? Çünkü onlar; memleketi Amerikan emperyalistlerine satarak Sovyet devletinın yurdumuza saldıracağını iddia ediyorlar. Halbuki onları baha biçilmez yardımları ile destekliyen tek devlet Sovyet devleti idi. Beyan ederiz ki, Sovyet devletinin dış siyaseti o günden bugüne kadar asla değişmedi.» mahiyetindeki neşriyatlarla Nazım Hikmetin affını istemişlerdir.

Türk efkârı umumiyesi Moskof uşağı Nazım Hikmetin mahkûmiyeti karşısında sakindir. Çünkü o, her şeyden önce Nazım Hikmetin şiirlerinde söylediği «komünistim» sözünü unutmamıştır. Bu ideoloji ise milletimizin asırlarca boğuştuğu düşman devletin politika maskesidir.

d) Nazım Hikmetin dedikodusunu Türkiyede kurcalıyan, bunu mesele yapan Moskof uşaklarının, kominformun siyasî hokkabazları Jöntürklerin yanında Nazım Hikmetin affı için çalışan Vatan gazetesi sahibi Ahmet Emin Yalmanı görüyoruz. 19 Eylül 1949 tarihli Vatan gazetesinde «Maddî mâna ile hâlâ çok şükür yaşayanlar arasında bulunan, fakat 12 yıldır, haksızca bir mezar inzivasına, tahammülharicinde mânevî işkencelere maruz bırakılan, sıhhati türlü türlü hastalıklar tarafından sinsi bir şekilde kemirilen, kendisine hiçbir taraftan el uzatılmıyan bir müstesna insanı... Pek iyi anladınız, Nazım Hikmetten bahsetmek istiyorum. Bu bahsi ortaya atamadığımdan dolayı çoktanberi vicdan azabı içindeyim; iki defa buna dair makale yazdım. (Nazım Hikmet adı etrafında muhitte öyle bir yılgınlık peyda olmuş ki yazılarımın her iki defa gazetede çıkmadığını hayretle, teessürle gördüm.

Bursaya giderek, Nazım Hikmeti iki defa hapisanede ziyaret ettim. Bu DEMİR GİBİ SECİYELİ, MERT İNSAN'la temastan kendi hesabıma büyük bir haz, onun hesabına ve memleket hesabına derin bir hüznün duydum. Son nesillerin yetiştirdiği EN BÜYÜK TÜRK ŞAİRİ'nden, Türk dilini en büyük tasarruf edebilen PEK MAHDUT İNSANLARDAN BİRİ uzun yıllardır adli bakımdan da, millî bakımdan da haksız olarak zindanlarda süründürülüyor. Haksızlığa karşı sesimi yükseltiyorum ve bunun artık akisler bulacağını da umuyorum.

Eğer Nazım Hikmette komünist nazariyelere muvazi düşünceler varsa bunlar Türk vatan sevgisi haricinde bir tesanüde bağlanmanın bir alâmeti değildir. Türk şairi Nazım Hikmet bir Moskof ajanı olmamıştır ve olamaz.» diye yazmıştır.

Ahmet Emin Yalmanın gözü aydın olsun. Sesi, akisler bulmuş, Nazım Hikmet kurtulmuş ve Rusyaya kaçmıştır. Yukarıdaki neşriyatının hakikatle alâka nisbetini ölçmek pek güçtür. Çünkü:

a) Nazım Hikmet haksız olarak hapsedilmemiştir, suçunu yukarıda yazdık.

b) Kendisine hapisanede tahammül haricinde işkence yapılmamış ve sıhhati türlü hastalıklar tarafından kemirilmemiştir. Şu vesika nankör Nazım Hikmetin; mahvına çalıştığı aziz milletin hapisanesindeki durumunu belirtmeğe kâfidir.

— Karım geldi. Sekiz senedir karımla revirdeki odamda görüşmemi yapıyordum, bu hususta sizin de idareye verilmiş emriniz vardır. Buna rağmen bu sefer cezaevi müdür vekili Bay her nedense buna izin vermedi. Meseleye el koymanızı rica ederim.

Diye Bursa cezaevinden C. Savcılığına şikâyetle bulunmuştur.

Dahası da var. Komünist Nazım Hikmete mahkûmiyeti sırasında tercüme yapılarak para verildiği Kenan Öner - Hasan Âli dâvasında meydana çıktı.

e) Ahmet Emin Yalman'ın bu meseleyi deşmesinden ilk faydalanan, solcu faaliyetleri ile tanınan İstanbul Yüksek Tahsil Derneği oldu. 950 nisan ayında bir beyanname neşrederek Nazım Hikmetin affını isteriz, diye bağıldılar. Aynı dernek 16 Mayıs 950 de Lâleli Çiçekpalas salonunda; Nazım Hikmetin annesinin ve kardeşinin de bulunduğu toplantıda Nazım Hikmetin mahpus tutulduğunu protesto etmiştir.

f) Açlık grevi yaparak Nazım Hikmetin affını isteyen şairlerin isimleri şunlardır: Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet.

g) Nazım Hikmete Ahmet Cevat Emre'nin hitabı:

«Yıllardanberi senin için ağlıyan ihtiyar hocanın yaşlarını dindirecek kararı esirgeme, yavrum, sevgili oğlum.»

h) Prof. Dr. Behçet Kamay'ın Nazım Hikmete mektubu:

«Hakkında revâ görülen haksızlığın ve kanunsuzluğun 13 yıldır çektiğin ıstırabını, ben, hemşirem ve evlâtlarım bütün ruhumuzla ve kalbimizle aynen yaşadık. Yeni demokrasi devrinin bu haksızlığı kökünden sileceğine ve ıstıraplarımızı dindireceğine emin ol. Senden bir memleket aydını sıfatıyla kendi namına ve evlâtlarımın namına gözlerim yaşararak şimdilik grevine fasıla vermeni bütün kalbimle niyaz ve istirham ederim.»

i) NAZIM HİKMETE SÖZDE AYDINLARDAN BİR MEKTUP

«İktidar değiştiği için bugün haklı talebinizle ilgilenen sorumlu makam henüz fiilen teşekkül etmemiştir. Yeni iktidar kuruluncuya kadar ve bu hususta durum aydınlanıncuya kadar açlık grevine fasıla vermenizi ısrarla rica ediyoruz.»

Mümtaz Faik Fenik, Oktay Rifat, Ferit Alnar, Ayhan Alnar, İsmail Hakkı Balamir, Cahit Sıtkı Tarancı, Niyazi Ağırnash, Behçet Kamay, Melih Cevdet, Bedri Rahmi, Cevdet Kudret, Vasfi Raşid Sevig, Hüseyin Cahit Özen, Adnan Saygun, Asım Ruacan, Kemal Narin, Ahmet Cevat Emre, Sadun Arem, Nazım Kâmil Bayur, Ahmet Evintan, Güzin Dino, Vâlâ Nûreddin, Müzehher Vâ-Nû, Ulvi Uraz.

k) NAZIM HİKMETİN HUSUSÎ AFFI İÇİN MECLİSE MÜRACAAT EDEN AYDINLAR(!)

«Biz aşağıda imzaları bulunan Türk aydınları şair Nazım Hikmetin bir an evvel serbest bırakılmasını sizden ve yüksek Meclisin asil vicdanından bekliyoruz. Bu hareketimizle bütün Türk aydınlarının arzu ve temennilerine tercüman olduğumuza eminiz.»

(İmzalar tasnif edilerek yazılmıştır.)

MALÛM ŞAHISLAR: Mehmet Ali Aybar, Zekeriya Sertel, Sabiha Sertel, Adnan Cemgil, Behice Boran, Ahmet Cevat Emre, Abdülbaki Gölpınarlı.

MEBUSLAR: M. Faik Fenik, Hâmit Şevket İnce, Halide Edip Adıvar, Falih Rıfki Atay (eski), A. Adnan Adıvar (eski).

PROFESÖRLER, DOKTORLAR, DOÇENTLER: Bülent Nuri Esen, İrfan Şahinbaş, Mehmet Karasan, İsmail Hakkı Karafakılı, Vasfi Raşid Sevig, İ. Hikmet Ertaylan, Mazhar Osman, Ahmet Hamdi Tanpınar, Besim Darkot, Vehbi Eralp, Sıddık Sami Onar, Mukbil Gökdoğan, Mazhar Şevket İbşir, Sait Kuran, Saim Gönensoy, H. Ziya Ülken, Mina Urgan, M. Şekip Tunç, Macit Görberk, M. S. Kösemihal, Berna Moran, Halet Çambel, Hamit Olgunsu, Beyhan Birand.

GÜZEL SANATLAR AKADEMİSİNDEN: Vedat Ar, Nusret Suman, Celâl Tollu, Nejat Sirel, Zühtü Mürütoğlu, Bedri Rahmi Eyüpoğlu, C. Dereli, Ziya Keseroğlu, Zeki Kocamemi.

GAZETECİLER:

VATAN: Ahmet Emin Yalman, Sinan Korle, Kıyam Levi, Cavit Yamaç, Cemal Gürel, Melih Yener, Bedri Karman, Ali Saraçoğlu, Recep Bilginer, İhsan Ada, Burhan Arpad, Selâmi Akpınar.

CUMHURİYET: Nadir Nadi, Ömer Rıza Doğrul.

AKŞAM: Vâ-Nû, Nihal Karamağralı, Enis Tahsin Til, Sadettin Gökçepınar, Remzi Kozanoğlu, Arif Derebeyoğlu, Kâzım Şinasi Dedsan.

YENİ İSTANBUL: Burhan Belge, Refik Halid Karay, Muvaffak Garan.

SON POSTA: Selim Ragıp Emeç, Ercüment Ekrem Talu, Sami Teziş, Sacit Yumer, Salih Dizer.

MİLLİYET: Ali Naci Karacan.

Nurullah Ataç, Yaşar Nabi, Avni İnsel, Mekki Sait Esen, Sabahattin Eyüpoğlu, Lûtfi Ay, Mecdi Sayman.

ŞAİRLER: Cahit Sıtkı Tarancı, Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet, Neyzen Tevfik.

MÜZİSYENLER: Mesut Cemil, Adnan Saygun, Mithat Fennen

RESSAMLAR: İbrahim Çallı, Saip Tuna, Kemal Sönmezler, Haşmet Akal, İhsan Aydın, Fethi Karakaş, Nuri İyen, İlhami Demirci, P. Erkman, Ferruh Başağa.

ARTİST VE AKTÖRLER: Cüneyt Gökçer, Muazzez Lutas, Refia Şenbay, Ercüment Behzat Lav, Mahmut Moralı, İ. Galip Arcan, Necdet Bahri, Sami Ayanoğlu, Hadi Hüsnü, Aslan Aydın, Muazzez, Kemal, Halûk Savcı, Gazanfer Özcan, Ferdi Talay, Orhan Ziya, Nejat Sayman, Mustafa Savaşkan, Muzaffer Aslan, M. Hican, Cavit Nalbantoğlu, Hamit Akınlı, Ümit Cangaver, Celâl Balkır, Atif Avcı.

SERBEST MESLEK SAHİPLERİ: Saffet Nezihi Bölükbaşı, (Av.), Ferruh Ağan (Av.), Muvaffak Gönenc, Şerafettin Aydınlık, Kâmil Bayur (Bankacı), Celâl Gündoğdu (Y. Müh.), Abidin Mortaş (Y. Mimar), Nurettin Evin (Y. Mimar), Fettan Aytac (Y. Mimar), Feyyaz Köksal (Prof. Y. Mimar), Behçet Kamay (Dr. Doçent), Şükrü Ertan (Tüccar), Tarık Leventoğlu (Dekaratör), İsmail Hakkı Balamir (Av.), Nadire Sadi (Dr.), Ekrem Raşit Rey (İst. Radyosu), Peride Celâl (Romancı), Fethi Erdem (Dr.), Hüsnü Baki (Y. Müh.), Cevat Karsan (Memur), Yusuf Ergüder (Operatör), Reşat Sevinçtoy (Desinatör), Ali Galip Taş (Av.) Şabri Savcı (Av.), Mehmet Münir Eğriboz (Av.), İsmail İsa (Av.) Recai Atabek (Av.), Asım Ruacan (Av.), Sevinç Düşünsel (Av.), Nejat Sav (Av.), Melika Dumlu (Av.), Şeref Mengü, M. Üçer, M. A. Afacan.

TÜRK MİLLİYETÇİLERİNİN ÖNLEYİCİ HAREKETİ

a) Zonguldak Komünizmle Mücadele Derneği (Nazım Hikmet meselesinde Ahmet Emine cevap) adlı bir broşür çıkararak Yalmana hak ettiği cevabı vermiştir.

b) Kadircan Kafıl Beğ (Nazım Hikmet Meselesi) başlıklı tefrikasile milliyetçi cepheyi desteklemiştir.

c) Bugünkü Türk Milliyetçiler Derneğini meydana getiren dört büyük teşekkülden ikisi «Türk Kültür Ocağı ve Türk Gençlik Teşkilâtı» 9 nisan 950 de Reiscumhur İsmet İnönüye, Başbakan Şemseddin Günaltaya ve B. Millet Meclisi Reisi Şükrü Saracoğluna şu telgrafı çekmiştir.

«Bazı komünistlerin serbest bırakılması için yapılan faaliyetlerin şiddetlendirildiği bugünlerde, hürriyeti hürriyetimizi gaspetmek ve millî bünyemizi kundaklamak isteyen komünistlerin çıkarılması muhtemel bir aftan istifade ettirilmemesini istiyoruz. Anayasanın 26 ve 42 nci maddelerindeki selâhiyete dayanarak omünistleri affedecek olanları milliyetçi cephe asla affetmeyecektir.»

Türk Gençlik Teşkilâtı Bşk.

Necati Tanrı kulu

Türk Kültür Ocağı Bşk.

Bekir Berk

d) Yine Türk Milliyetçiler Derneğini meydana getiren cemiyetlerin temsilcisi Milliyetçiler Federasyonu Cumhurbaşkanı Celâl Bayar'a, Başbakan Adnan Menderes'e ve Meclis Başkanlığı eliyle Milletvekillerine şu telgrafı çekmiştir:

«Çıkarılması muhtemel umumî af kanunundan komünistlerin istifade ettirilmemesini temin etmenizi ehemmiyetle isteriz. Keyfiyeti büyük milletimizin fertleri olarak ve milliyetçi cephe adına değişmez dileğimiz olarak arzeder, komünistleri serbest bırakacakları millî bünyemizin kundakçıları sayacağımızı bildiririz.»

**Milliyetçiler Federasyonu Bşk.
Bekir Berk**

e) Millî Türk Talebe Birliği de İstanbul'da 50 bin imzayı havi bir dilekçe ile Reisicumhur ve Başbakan'a müracaat ederek Nazım Hikmet'in ve komünistlerin affedilmemesini istemişlerdir.

Ayrıca memleketin dört bir tarafından komünistlerin affedilmemesi için B. Millet Meclisine telgraflar çekilmiştir.

Bütün bu faaliyetler devam ederken Nazım Hikmet'in hususî surette affını istihdaf eden madde B. Millet Meclisince kabul edilmişken Nazım Hikmet cezaî müeyyidelerin düşürülmesinden istifade ederek kurtulmuş ve akabinde de Moskova'ya kaçmıştır.

TÜRK MİLLİYETÇİLER DERNEĞİ ANKARA ŞUBESİNİN TEL'İN TOPLANTISI

Onun vatansever, büyük şair olduğunu söyleyenlerin, komünist olmadığını iddia edenlerin, adlî hataya kurban gittiğini ileri sürenlerin ve affı için Meclise müracaat edenlerin hatalarını yüzlerine vurup tel'in etmek üzere 28/7/951 gününde Türk Milliyetçiler Derneğinin Ankara şubesi tarafından Halkevinde bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıya, yukarıda isimleri geçen 185 kişiden Ankarada bulunanlara birer mektup gönderilerek davet edilmişlerdir. Davetiyenin sonu «Sizin de şahsınız bahis mevzuu olduğundan Türk-lük icabı toplantımıza davet ederiz.» şeklinde bitmektedir. Ayrıca kendilerine müdafaa hakkı tanınacağı ve konuşmalardan sonra kürsünün kendilerine bırakılacağı gazetelerle yayınlanmıştır.

Cumartesi günü Halkevi vaktinden evvel dolmuştu. Memleketin hakikî münevverlerinin toplandığı salonda birçok milletvekilleri göze çarpıyordu.

İlk olarak Dernek Umumî Başkanı Halûk Karamağaralı Nazım Hikmet meselesini izah ederek:

«Bugün iki dünya görüşü nihalî çarpışmaya hazırlanmaktadır. Bir tarafta insanlara hürriyet, milletlere istiklâl isteyen milliyetçilik, diğer yandan kanlı Moskof emperyalizminin maskesi ve oyuncuğu olan komünizm. Bu çarpışma bizimle çok yakından ilgilidir. Rusyanın ele geçirmek istediği ülkelerin başında Türkiye'nin bulunduğu ve bunun için çok çalışıldığından artık kimsenin şüphesi kalmamıştır...», «...Maalesef komünizm dünyanın her yerinde olduğu gibi, bu topraklarda yaşayanları, bilhassa münevverlerinin içinde de satın alınabilecek soysuzlar ve avlanacak gafiller bulabilmiştir.» Alâka ile takibedilen hitabe şöyle devam ediyor: «Nazım Hikmet meselesini çıkaranlara soruyoruz? Kendilerine atılan çirkefleri hakikî sahiplerine iade ederek tertemiz bir alınla milletin huzuruna çıkan, gerçek vatan evlâtlarının, Türkçülerin beyinleri 1500 mumluk ampullerle kaynatılırken bu 185 kişi, bir vatansızın müdafii kesilenler hakkın ve adaletin sözde müdafileri nerede idiler?» Genel Başkan takdirler arasında sözlerini şöyle bitirmiştir: «Nazım Hikmet meselesi üstünde duruşumuzun sebebi, onun affı veya kaçıışı değildir. Cehenneme kadar yolu vardı ve lâıyk olduğu yere gitti. Biz bu hâdiseyi beynelmilel komünist teşkilâtının içeride ve dışarıda bizimle nasıl uğraştığını, komünist metod ve taktiklerini bir daha göz önüne sermek ve ... ve gaflet içinde yüzen bazı aydınların ibret alarak uyanmaları için toplantı mevzuu yaptık.» dedi.

Bundan sonra Halil Soyuer'in Nazım Hikmet'in şiirlerinden örnekler vererek, onun, komünist ideolojisini benimseyen ve Moskof uşaklığını meydana koyan konuşması heyecanla takibedilmiştir. Şair Soyuer konuşmasına şöyle başladı:

«Ayakları İstanbul sokaklarında dolaşırken, dudakları Moskova akşamlarının hasretiyle çatlayan bir alçak vardı. Kaçtı...

Gözleri, Türk Türk diye mavileşen bir boğazın sisli sabahlarında çapaklanırken, kirpikleri Moskova ufuklarının kızılığıyla dikleşen bir sefil vardı. Kaçtı... Ciğerleri, tertemiz Türkiye havasıyla genişledikçe, yumrukları Moskova sokaklarının rutubetiyle daralan bir namussuz vardı. Kaçtı...

Yolunası saçlarının bu memleketin çam kokulu rüzgârlarıyla tarayan bir uşak parçası vardı. Kaçtı... Ve arkasından, kendi uğruna emek harcayan, işini gücünü hatta uykusunu, evini, barkını terkeden bir sürü zavallıyı da bırakarak kaçtı.

Onu millî şair olarak mı alkışlamadılar. Onu vatansever bir yürek olarak mı selâmlamadılar.» diyen Soyuer, Nazımın şiirlerinden örnekler vermiştir.

«Yüz metreden çiftleşen iki sineği seçebilen iki gözüm
Elbette gördü.. İki ayaklıların ikiye ayrıldığını
Sen benim hangisinden olduğumu anlamak istiyorsan
Cebime sok kafanı.. Orada..

Aydınlığı okuyan kara ekmeğe sana doğruyu söyler» diye haykırarak bir komünistin izlerinde en derin uykulara dalıp, güzel rüyalar görenler; utanın.

Sene 1945, Moskova kapılarında değil artık
Berlin kapılarında doğuşuyor seninkiler... Bizimkiler,
Bütün namuslu dünyanınkiler..... Tanya,
Senin memleketini sevdiğin kadar
Bende seviyorum memleketimi
Sen komsomal koydun genç komünistin
Ben, kırk iki yaşında ihtiyar komünist
Sen Rus, Ben Türk Ama ikimizde komünistiz.» diye haykırarak bir çatlak pilâğın Moskovadan kurulan gramafonunda iğnelik eden biçareler utanın.

Nazımın islah edildiğini zannedenlere en iyi dersi 1945 de komünist orduları Avrupayı işgal ederken yazılan bu şiir vermektedir.

Daha sonra Türk Milliyetçiler Derneği Ankara Şubesi Başkanı Nazım Hikmetin suçunu, lehinde yapılan hareketleri, Türk basının hadisedeki durumunu ve bir çok münevverlerimizin bu işte nasıl gafletle hareket ettiklerini belirtmiştir. Türk basınından bahsederken, sıra Ahmet Emin Yalmana geldiği zaman «belli belli o dönme» diye bağırıldı. Hatibin «Ey Ahmet Emin Yalman! Seni Rusya'ya kaçan ve Türk ordusunu isyana teşvik eden Moskov uşağı Nazım Hikmeti met eden, ona müstesna insan diyen ve onun lehinde neşriyat yapan insan olarak itham ediyoruz. Allah bu milletti senin gibi gafil gazetecilerden korusun.» şeklindeki sözleri sürekli alkışlarla ve amin sesleriyle tasvip edilmiştir.

Bundan sonra Türk Milliyetçiler Derneği Umumî Kâtibi Erhan Löker Nazım Hikmet hadisesinin bütün safhalarında milliyetçi gençliğin hattı hareketini aksettiren ve Türk gençliğinin Komünizme karşı genel olarak durumunu belirten özltü bir konuşma yapmıştır. 1945 yılında faaliyete geçen Milliyetçi Derneklerin mesaisini zikrederek, Nazım Hikmetin affedilmemesi için yukarıda yazdığımız telgrafları okumuş ve Türk Milliyetçiler Derneğinin kuruluşu hakkında izahat vermiştir.

Günün en önemli konuşmasını yapan Türk Milliyetçiler Derneği Genel İdare Kurulu üyesi Abdullah Savaşçı müsbet vesikalarla 185 Türk aydınının durumunu ve düştükleri gafleti açıklamıştır. Behice Boran, Adnan Cemgil, Mehmet Ali Aybar, Ahmet Cevad Emre, Falih Rıfki ve Ahmet Emin Yalman'ın yazılarından örnekler vererek bunların mahiyetlerini dinleyicilere anlatan hatip, Nazım Hikmetin affı için imza veren 185 aydınının isimlerini teker teker okumuştur. Bunlardan bilhassa Falih Rıfki, Nadir Nadi, Ahmet Emin Yalman, Mümtaz Faik Fenik, Hamit Şevket'in adları okununca halkın galeyansı son haddini bularak aleydeki tezahürat salonu kaplamıştı.

Abdullah Savaşçı alkışlar arasında kürsüden inince Ankara şubesi başkanı tarafından adları okunanlardan kendilerini müdafaa etmek isteyenler kürsüye çağrılmıştır. Önce kendilerine hususi davetiye yollanmasına rağmen, bunlardan hiç biri toplantıda bulunmuyordu. Bunun üzerine «Gelemezler,! Yüzleri yok!» Sesleri duyulmuştur. Son olarak Ankara şubesinin genç şairlerinden Ayhan İnal, Kızıllara ve gafillere adlı şiirini okumuş ve tezahürat arasında toplantı sona ermiştir.

Bu toplantı nezih bir şekilde bitmiş ve Ankara halkının takdirini kazanmıştır. Türk Milliyetçiler Derneğinin bütün şubelerinden telgraflar yağmıştır. Toplantıyı başından beri takip eden matbuat mensupları gazetelerinde toplantıya gerekli kıymeti vermemişlerdir. Bazıları sadece kısa bir havadis şeklinde, bazıları ise küçümser bir eda ile bildirmişlerdir.

Bu arada Yeni İstanbul gazetesi hadiseyi birinci sayfasının baş tarafına üç sütun üzerinden alarak «Güya komünistleri tel'in için yapılan bir toplantıda, memleket münevverleri töhmet altında bırakıldı. Komünistleri himaye ettikleri söylenen memleketin 185 münevverine galis küfürler sarfedilmesi üzerine emniyet birinci şube teşkilâtı hareketsiz kaldı. Hadise, Ankarada büyük bir nefret uyandırdı.» başlığıyla Türk Milliyetçiler Derneğini itham ederek şen'i iftiralar savuruyordu. Türk Milliyetçiler Derneği Ankara Şubesi Başkanlığının Noter vasıtasile aynı gazeteye gönderdiği tekzip bu güne kadar halâ basılmamıştır.

YENİ İSTANBUL GAZETESİNE GÖNDERİLEN TEKZİP :

«Tamamen hususi maksatla tahrif edildiği apaşıkâr bulunan haberin (ki hiç bir yerde böyle bayağı bir tahrike uğramayan hadisenin) aşağıdaki şekilde efkârı umumiyeye arzını basın kanununun ilgili hükümlerince rica ederiz.

1 — Büyük milli heyecanın tazahürüne vesile veren toplantının gayesi Türkiyede Moskof emellerine hizmet eednlerin -gerçekten değerli- bazı memleket aydınlarının kendi menfur ideolojilerine -bilmiyerek ve gafletle- yardım için ikna etmiş olduklarını belirtmek ve bu mevzuda komünistlerin nasıl çalışıp neler yapabildiklerini göstererek vatansaver ve milliyetçilerin daima uyanık olmalarına dikkati çekmekten ibarettir.

2 — Derneğimiz siyasi değildir ve Millet Partisi ile ilgisi yoktur. Toplantıda her yaşta ve her partiden her çeşit vatandaş bulunmuştur.

3 — Meşhur (dilekçè) de mevcut imzalar dernekçe tertiplenmemiştir. Okunan isimler Büyük Millet Meclisine verilen dilekçede bulunan imzalıdır. Buna hiç bir ilâve yapılmamıştır. Bu itibarla Refik Şevket İnce'nin adı (dilekçede bulunmadığından) tabiatıyla okunmamıştır. İdealist bay muharrir bunuda uydurmuş ve milli inançları gaye edinmiş Derneğimize karşı; münevverleri kışkırtmak istediği gibi bazı devlet adamlarımızı da düşman kılmak gayretini göstermiştir.

4 — Toplantıda sadece; Moskof uşağı kızıl saire hücum edilmiş olup, meşhur dilekçeyi hazırlayanlara teessür ve bu hareketlere neşir yoluyla yardımda bulunanlara teessüf ifade edilmiştir ki böylelikle milli vicdanın emri yerine getirilmiştir.

Durup dururken ve böyle bir hadise yokken namuslu vatansever memleket münevverine hakarete bulunmak gayesi belli olan Derneğimize yakıştırılmaz. Bu hareketi Türk Milliyetçiler Derneğine karşı bir sabotaj olarak vasıflandırabiliriz.

Solcuların tertipettiği bir kâğıda imza atmış bulunan bazı münevverlerin gaflet eseri olarak böyle bir şey yapmış olduklarını itizara ve ifadeye imkân hazırlamaktan ibaret toplantımız, kanun çerçevesi dahilinde ceryan etmiş ve bundan dolayı hükümet makamlarının herhangi bir ikaz ve hareketini icab ettirmemiştir.

Türk Milliyetçiler Derneği
Ankara Şubesi Başkanı
Sami Yavrucuk

ZAFER'E GÖNDERİLEN TEKZİP

Ankara gazetelerinden Zafer'in Başmuharrir yardımcısı Adviye Fenik (Milliyetçilik tekel olamaz) başlıklı yazısında (Bir takım kimselerin milliyetçilik kisvesine bürünerek, vaktiyle Nazım Himet hapiste iken affı için hazırlanan mazbataya imza koyan 185 memleket münevverinin tel'in edilmesine hayret) etmiş. Asıl hayret edilecek şey toplantının manasına vakıf olmadan hüküm yürütmektir; toplantıyı yapan, bir takım kimseler değil, 16 yerde şubesi bulunan Milliyetçilik vasfını tüzüğüyle teyit etmiş memleket çapında bir derneğin Ankara şubesidir. Toplantının gayesi Nazımın komünist olduğu, Türk ordusunda ihtilâl yaratmak istediğini, mahkûmiyetinde Adli hatanın bulunmadığını milliyetçi teşekkül olarak haykırılmamıza rağmen onun hususi affını istemek cür'etinde bulunulup bunun için imza verenleri tel'in dolayısıyla yapılmıştır. Sizin 185 münevver dediğiniz bu insanlar arasında sicilli marksistler, komünistler, Nazımın dostları, Türkiyedeki taraftarları ve nihayet bunların velvelesiyle hareket eden bizim gafil-ler vardır. İşte bunların hüviyetlerini ortaya koymuş ve kendilerine söz hakkı verilmiştir. Maksat malümları bir kere daha teşkir gafil-leri de ikaz idi.

Bayan Fenik (Nazımın aftan istifade ederek hapisten çıkması onun hüviyetini meydana vurmakta en büyük fırsat olmuştur.)

demektedir. Halbuki bayan yazarın iddalarına rağmen, Türk efkârındaki kanaat 1934 en beri aynıdır. Bunun içindirki bu kaçış milliyetçiler için hayret doğurmamıştır. Altıncı paragrafta (Kendilerine hatırlatırımki tel'in ettikleri 185 münevveri asgarî bu nümayişi tertip edenler kadar bu vatana bağlı kimselerdir.) diyor. 185 kişinin avukatlığını alan bu bayana soruyoruz: Bu listede ismi geçen Zekeriya Sertel, Sabiha Sertel, Mehmet Ali Aybar, Behice Boran, Adnan Cemgil, Ahmet Cevat Emre gibi sicillilerle beraber imzası bulunanların vatan sevgisi ölçüsünü ve bu insanlara memleket münevverleri diyerek, memleketin hakiki münevver camiasına hakaret etmek cür'etini nereden alıyorlar. Biz komünist Nazım Hikmeti müdafaa edenleri tel'in ederken bayan Fenik öbür yandan bu sicillileri müdafaa ediyor.

Sayın Advieye, en büyük vecizesini sekizinci paragrafta söylemektedir. (Şayet, Ankara Halkevinde nümayişi tertip edenler Nazım Hikmetin Moskovaya kaçışından sonra onun vatandaşlık hukukundan iskatını önlemeye çalışanlar olsaydı da bunları tel'in etmiş olsalardı, kendilerine yerden göğe kadar hak verirdik.) diyor.. Bayan Advieye, Moskova radyosundan meşru Türk hükümetine en galiz küfürleri savuran bir insanın vatandaşlıktan iskatına mani olmaya cesaret edecek bir babayiğitin çıkabileceğini tasavvur ediyor.

Bayan Advieye Fenik'e ve onun gibi düşünenlere şunu hatırlatırız. Biz biribirine fikirleriyle ve imanlarıyla bağlanmış insanlarız. Partili, partisiz binlerce münevveri bağrında taşıyan Derneğimizin hüviyeti hakkında kafa yorduktan sonra kalem oynatınlar. Biz Afrika çölleri, Arap zencileri, Holivut artistleri ve japon hamamlarile gazetelerini dolduran Türk basınında hiç olmazsa bunların yarısı kadar milli mevzulara yer ayırmalarını istesek, haksızlık yapmış oluruz bilmem. Kendi tabirinizce (Hakiki milliyetçilik, bir takım indi hesaplarla ve sathi ölçülerle ayırıcı değil, birleştirici olmalıdır.) Biz, Türk milleti hesabına bu yoldayız. Ya bayan Adviyenin ayırtıcı haline ne buyrulur.

Türk Milliyetçiler Derneği
Umumî Başkan vekili Hadi Toplu

S O N

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.2709